

International

Journal of Human Sciences

ISSN:2458-9489

Volume: 21 Issue: 4 Year: 2024

Seek of identity in Fatih Erdoğan's 'The Man Whose Eye Hurts a Lot'

Fatih Erdoğan'ın 'Gözü Çok Ama Çok Ağrıyan Adam' eserinde kimlik arayışı

Aysel Huseynzade¹

Abstract

Purpose of this study is to analyze and assess the process of identity formation in Fatih Erdoğan's work "The Man Whose Eye Hurts a Lot" (2015). The analyzes of such unprecedented works are important for pioneering and contributing to the future studies. This study evaluates social alienation of Kerametttin Bey as a part of his identity problem, and the impacts of this alienation on the seek of identity. In this study, document analysis method, which is one of the qualitative research methods, has been used. Although the things Kerametttin Bey go through are narrated in a somewhat humorous language, a thought-provoking narration style is adopted in the work. The author puts emphasis on the seek of identity, the alienation causing that, and the main reasons behind such alienation. As a result, it is observed that Kerametttin Bey completed this process in a positive way and has a guiding impact, serving as a model to the readers.

Keywords: Identity, alienation, society, Fatih Erdoğan, identity formation tools.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

Özet

Bu çalışmanın amacı, Fatih Erdoğan'ın "Gözü Çok Ama Çok Ağrıyan Adam" (2015) adlı eserinde görülen kimlikleşme sürecinin tahlil ve değerlendirmesinin yapılmasıdır. Örneklerine çok az rastlanan bu tür eserlerin analizleri, ileride bu konuda yapılacak araştırmalara öncülük etmesi ve katkı sunması açısından önem taşımaktadır. Çalışmada, kimlik sorununun bir parçası olarak Kerametttin Bey'in topluma yabancılaşması ve bu yabancılaşmanın kimlik arayışı üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analiz yöntemi kullanılmıştır. Eserde, Kerametttin Bey'in yaşadığı olaylar yer yer mizahi bir dille sunulsa da düşünmeye sevk eden bir anlatı tarzı benimsenmiş; kimlik arayışı, bu arayışa sebep olan yabancılaşmaya ve yabancılaşmayı doğuran temel sebepler üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak Kerametttin Bey'in bu süreci olumlu bir şekilde tamamladığı ve okurlara örnek teşkil ederek bireylere yol gösterebilecek bir nitelik taşıdığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kimlik; yabancılaşma; toplum; Fatih Erdoğan; kimlikleşme araçları.

¹ PhD Student, Istanbul University Institute of Social Sciences Department of Turkish Language and Literature New Turkish Literature Science; aysel_huseynzade@hotmail.com Orcid ID: [0000-0003-1393-9255](https://orcid.org/0000-0003-1393-9255)

1. Giriş

Kimlik, tarihsel süreç boyunca şekillenmiş, gelişim göstermiş, zamanla değişime uğramış ve dönüşüm geçirmiş dinamik bir kavram olarak varlık göstermektedir. Sabit bir yapıyı ifade etmeyen kimlik, bir süreç içinde kesintisiz olarak meydana gelme halini yansıtmaktadır (Sözen, 1999, 19).

Kimlik kavramı, süreklilik ve aynılığı ifade eden Latince "idem" kökünden gelmektedir. (Marshall, 2003, 405). Türkçede ise kimlik, "toplumsal bir varlık olarak insanın nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünü" olarak ifade edilir (Türk Dil Kurumu, 2010, 1444).

Kimlik, çok boyutlu bir kavram olarak sosyal bilimlerde çeşitli açılardan ele alınmaya çalışılmıştır; bu, kimliğin her yönünün farklı disiplinlerin ilgi alanına girmesinden kaynaklanmaktadır (Türkbağ, 2003, 213).

Kimlik oluşumu, çocukluk yıllarından itibaren başlayarak bireyin yaşamı boyunca sürmektedir. Başlangıçta aile içi etkileşimlerle şekillenmeye başlayan kimlik, kişinin kendine güven ve öz saygı geliştirmesi ile olumlu ya da olumsuz bir biçim alabilmektedir (Sevim, 2014, 5).

Ergenlik, kimlik duygusunun gelişiminde en önemli dönem olarak kabul görmektedir. Bu süreçte birey, fizyolojik, cinsel ve duygusal değişimlerin etkisi altında kalmakta ve bu değişiklikler kimliğin oluşumunu derinlemesine etkilemektedir. Ayrıca toplumun ergen bireyden beklentileri de bu dönemdeki etkileri yoğun bir biçimde hissetmesine neden olmaktadır. Çocukluk dönemini geride bırakan birey, geçmiş, geleceği, kimliği ve yaşamının anlamı üzerine sorgulamalara yönelir. Kimlik bunalımı açısından bu dönem önemli bir evredir. Çocuklukta benimsediği değerlerden kopma eğiliminde olan birey, çeşitli kafa karışıklıkları yaşayabilir. Ergenlik dönemi aynı zamanda bireyin kimliğini bozup yeniden inşa etmeye çalıştığı bir sosyalleşme süreci olarak değerlendirilmektedir. Çocukluk ve ergenlik evreleri arasındaki farklılıklar nedeniyle kimlikte radikal dönüşümler gözlemlenebilir (Sevim, 2014, 7).

Ergenlik, bireyin dışsal kimlikten sıyrılmaya ve "ne olmak istediği" konusunda görüş geliştirmeye başladığı bir dönem olarak öne çıkmaktadır. Bu dönemde toplumla çatışmalar yaşanabilmekte ve birey, toplumsal uyum ile değişim isteği arasında kalmaktadır (Sevim, 2014,).

Kimliğin bilinçli olarak edinilmesi, yenilenmesi ya da değiştirilmesi yalnızca ergenlik ile sınırlı kalmamaktadır. Bireyin sosyalleşme süreci çocukluk ve ergenlik dönemlerinde belirginleşse de hayat boyunca devam etmektedir. Özellikle göç, meslek değişikliği ya da yabancı bir ülkede yaşama gibi deneyimler bireyin kimliğinde etkili olmaktadır. Bu tür deneyimler, eski ve yeni kimlikler arasında sürekli bir etkileşim ve mücadeleye yol açmaktadır. Bu mücadele, kimlik olgusunun durağanlaşmasını engelleyerek onun dinamik yapısını koruyan bir unsur olarak kabul edilmektedir. (Şimşek, 2002, 34).

İnsanın kimlik sorunu, ilk olarak doğa ile olan ilişkilerinde ortaya çıktı. İnsan, önce doğa içindeki konumunu sorguladı. İlk çağlarda insanlar, güneş, ay, yıldız gibi doğa olaylarına ve varlıklara üstün güçler atfederek onlara tanrısal anlamlar yüklemiş ve kendilerini bu güçlere itaati gerektiren bir kul olarak görmüşlerdir. Tanrılar, insana koşulsuz itaatın karşılığında sonsuz mutluluk vaat etmiştir. Bu şekilde, aidiyet duygusu başlangıçta yalnızca doğal varlıklara teslim edilmiştir. Zamanla, bu kulluk anlayışı, doğal güçlerden aşkın kutsal güçlere doğru evrilmiş ve tek bir mutlak güç olan tanrıya olan bağlılık ve inançla özdeşleşmiştir. İnsan aklının gelişmesi ve bilginin ilerlemesiyle birlikte, bilim bir bilgi edinme yolu olarak ortaya çıktığında, tanrıların gücü sorgulanmaya başlanmış ve onların etkisi zayıflamıştır. Bu kez, yere düşen taca bilim insanları sahip çıktı. Sonuçta akıl, bilim ve insan evrensel bir üçlü oluşturdu. Fakat insan için vaat edilen mutluluk hala ortada yoktu ve taç bir kez daha yere düştü. Şimdi, bu tacı yeniden ele geçirmek isteyen tarafların şiddetli mücadelesine tanık oluyoruz (Özdemir, 2001, 108).

Kimlik, zaman içinde sabitlenmiş ve durağan bir kavramı karşılamamaktadır. Bu sebeple, günümüzde kimliği değil, süreci ifade eden "kimlikleşme" kavramı daha fazla tercih edilmektedir (Dalbay, 2018, 166). Kimlikleşme, daha başlangıç aşamasında bile, belli bir gerilim taşımaktadır; bu gerilim, kimlikleşme süreci ile toplumsal normların içselleştirilmesi arasındaki çatışmayı ifade etmektedir. Hatta Özel'e göre Freud'un psikanalitik kuramı, kişinin doğumdan itibaren bu kimlikleşme, kendini gerçekleştirme ve toplumsallaşma süreçleri arasındaki gerilimleri inceleme üzerine kurulu bulunmaktadır (Özel, 2000, 66: akt. Dönmez, 2010, 32).

Bu bağlamda kimlikleşme sürecinin birey açısından doğurduğu önemli sonuçlardan biri de giderek artan yalnızlıktır (bkz. Geçtan, 1980, 121: akt. Dönmez, 2010, 32). Bu çerçevede, kimlik olgusunun birey ve toplum gibi iki zıt kutup etrafında şekillendirilmesi, özellikle modern birey için ciddi bir sorun yaratmaktadır. Kimlikleşme, bireysel farklılaşmayı da içerdığı için bu süreçte bireyin toplumdaki mesafe, çoğu zaman yabancılaşmayı beraberinde getirmektedir (Dönmez, 2010, 32).

Çalışmanın kapsamı genel anlamıyla Fatih Erdoğan'ın 2015 yılında yayımlanan Gözü Çok Ama Çok Ağrıyan Adam adlı eserinde yer alan kimlikleşme sürecinin derinlemesine analiz edilmesi ve kapsamlı bir değerlendirmesinin yapılmasıdır. Çalışmada ele alınan yabancılaşma olgusunun, Keramet Bey'in kimliğini arayış sürecine nasıl yön verdiği ve bu süreci nasıl şekillendirdiğini ortaya konması amaçlanmıştır.

2. Kimlik Sorununun Bir Parçası Olan Yabancılaşma

Yabancılaşma; psikolojik, sosyolojik ve felsefi boyutları olan çok yönlü bir kavramdır. Sosyoloji alanında bazı kuramcılar, yabancılaşmayı genellikle olumsuz bir durum, sosyal bağların zayıflaması ya da bireyin çevresiyle ilişkilerinde kopukluk olarak değerlendirmektedir (Kızılcılık ve Erjem, 1996, 597: akt. Dönmez, 2010, 33). Günümüzde ise yabancılaşma, bir bireyin kendini başka bir bireyden veya şeyden uzak hissetmesi anlamında kullanılmaktadır (Schmitt, 1991, 6).

Toplumsal yabancılaşma, bireyin toplumdaki uzaklaşma süreci olarak tanımlanabilir ve bu süreç, sosyal normların birey üzerindeki etkisinin giderek azalması sonucunu doğurmaktadır. Toplumdan kopma eğiliminde olan birey, sosyal ilişkilerinde kontrol gücünü yitirdiğinde, yaşadığı topluma yabancı hissetmeye başlar. İnsan, bir yandan kendine özgü bir kişiliğe ve doğal bir varoluşa sahip iken, diğer yandan da toplumun değerler sistemi içinde yer almak durumundadır. Toplum, bireyin davranışlarına belirli sınırlamalar getirdiğinde, bireysel potansiyel ile sosyal normlar arasında bir çatışma ortaya çıkar. Bu çatışma düzeyi, bireylerin yaşadıkları topluma karşı yabancılaşma hissini belirlemektedir (Sevim, 2014, 62).

Yabancılaşma olgusunun kökeninde toplumsal faktörler bulunsa da bu süreç aynı zamanda bireyin iç dünyasında meydana gelen bir etkileşim olarak kendini göstermektedir. Özden kaynaklanan bu yabancılaşma hali, topluma karşı yabancılaşmanın temelini oluşturmaktadır. Topluma yabancılaşan birey, zamanla yalnızlaşmakta ve kendine, doğaya ve çevresindeki insanlara uzak bir gözle bakmaktadır. Kendi iç dünyasında başlayan bu yabancılaşma süreci, bireyin kimliğinden uzaklaşmasına ve yalnızlaşmasına yol açmaktadır (Sevim, 2014, 63). Ancak bu süreçte, bireyin kendini bulması ve tanıması yabancılaşmanın olumlu bir etkisi olarak ortaya çıkar (Sevim, 2014, 13).

***

"Gözü Çok Ama Çok Ağrıyan Adam" Keramet Bey'in çay içtikten sonra gözünün ağrmasını ve bu ağrının geçmesi için ürettiği çözümleri konu almaktadır. Eser, birbirine bağlı yirmi iki küçük hikâyeden oluşmaktadır. Keramet Bey'in henüz anne karnında olduğu dönemde, babası Kazma Recep ve annesi Raziye'nin yaşadığı olaydan hareket ederek şekillenmeye başlayan hikâyeye, eserin 'Piknik' başlıklı kısmında yer verilmektedir. Daha sonraki hikâyelerdeyse, Keramet'in çocukluktan üniversite yıllarına kadar geçen zamanda yaşadıkları, Buse ile yaptığı evlilik, evlilik süresinde çay sebebiyle yaşadığı sorunlar, bu sorunları çözmeye çabasına girdiği zaman yıkılan evliliği ele alınmıştır.

Bu giriş ve gelişmelerden sonra, Keramet'in Bey'in yaşadığı yalnızlık, uzak doğu (Hindistan) seferi, bu seferde başından geçen olaylardan bahsedilmektedir. Son hikâyede ise Keramet'in Bey'in Türkiye dönüşünden ve eski eşi Buse Hanım'ın akşam yemeği davetinde yaşananlarla son bulmaktadır.

Keramet'in Bey'in yaşantısını konu alan bu eserde, bireyin kendini başkalarından ayrılan farklılıkların bilincine varması esas alınmış ve bu farklılığın onun kimlik arayışına yönlendirmesi üzerinde durulmuştur. Bu farklılık, karakterin topluma karşı mesafeli durmasına ve nihayetinde topluma yabancılaşmasına sebep olmaktadır. Daha sonra, kahramanın çıktığı bu kimlik arayışı süresinde yaşananlar ve bu sürecin sonunda verilen kararlar ele alınmıştır.

3. Kimlik sorununun bir parçası olarak, Keramet'in Bey'in topluma yabancılaşması

Birey merkezli romanlarda sıklıkla rastlanılan kimlik bunalımı ve yabancılaşma olguları, karakterlerin yaşamlarındaki çalkantılarla iç içe geçmektedir. Bu ruhsal kopuşlara sebep olan unsurların başında, bireylerin geçmişteki olumsuz deneyimlerinin derin izler bıraktığı görülmektedir. Özellikle çocukluk döneminde yaşanan travmatik olaylar ve aile yapısının destekleyici bir temelden yoksun olması, romanlardaki birçok karakterin kimliğini geçmişin izlerine bağımlı kılmaktadır. Böylece, geçmişin gölgesi altında sıkışıp kalan kahramanlar, kimlik arayışlarında ve topluma yabancılaşma süreçlerinde kaçınılmaz bir bunalıma sürüklenmektedir. (Sevim, 2014, 25).

Eserin 'Piknik', 'İçerde' ve 'Çay' bölümlerindeki olaylardan hareketle söyleyebiliriz ki Keramet'in daha anne karnında hissettiği acı, onun geleceğini şekillendirmiştir. Babası Kazma Recep'in 'Sevgili' kızı Raziye'nin başında porselen demliği kırdığı gün, Keramet'in bu sıcaklığı hissetmesi ve doğmayı planladığı dünyada bu sıvıdan uzak kalacağına dair verdiği kesin kararı (Erdoğan, 2015, 11) bunu örneklemektedir. İşte bu olaydan sonradır ki başkahramanın çocukluk dönemi komşu teyzelere, misafirlikte çay içmesini ısrar edenlere direnmekle geçmiştir. Üniversitede ise:

Arkadaşı, 'Kendime çay alacağım, sana da alayım, kaç şeker istersin?' diye sormuş, Keramet'inse şaşkın şaşkın bakıp 'Ben çay içmem!' demişti. 'Olur mu lan, içersin işte!' diyerek ısrar etmiş, Keramet'in de okkahlı küfür sallamıştı. Kantindekiler dövişmeye başlayan iki arkadaşı ayırıp kantinden dışarı atmışlardı (Erdoğan, 2015, 15-16).

Keramet'in bu olaydan sonra bir daha çay içmesi Buse'yle tanıştığı güne denk gelmektedir. O gün âşık olmuş ve mecburen çay içmişti. Sonuç olarak yine sağ gözünde başlayan ağrı onu bütün gece uyanık tutmaya yetmişti. Zaman geçtikçe Buse Keramet'in çayla arasının olmadığını anlamış ve onun suyuna gitmiş ve birkaç sene içinde de evlenmişlerdi. Artık misafirliklerde çay teklif edenlere nezaket gereği hayır diyemediği için içmek zorunda kalıyor ve bunun sancısını sabahlara kadar hissediyordu.

Çözüm basitti: Çay içmeyecekti (Erdoğan, 2015, 22).

Başkahramanımızın çocukluğunda yaşadıkları görüldüğü gibi onun geleceğine yön vermiş, çevresiyle girdiği çatışmalar onu topluma yabancılaştırmıştır. Yabancılaşmaysa, kimlikleşme sürecinin ilk göstergesidir. 'Çaya hayır' bölümünde ise yabancılaşmanın sonucu olarak bireyin toplumun değerlerinden uzaklaştığı ve bu değerlere sahip çıkmadığı ele alınmıştır:

Sadece eğlenceye değil, toplumsal sorumluluk gerektiren etkinliklere de örneğin bir yürüyüşe veya protesto gösterisine çağırsalar hemen 'Eee, sonra ne yapacaksınız?' diye soruyordu. 'Yürüyüşten sonra?'

'Bir yerlerde oturup çay içeriz herhalde' sözünü duyunca da 'Olmaz' diyordu.

Öğrenciliği boyunca hiçbir sosyal etkinliğe katılmadığı gibi hiçbir hak arama, direniş veya protesto gösterisi içinde de yer almadı. Aynı tutumu iş hayatında da sürdürdü. Çevresinde yaşanan haksızlıklar, yolsuzluklar, adaletsizlikler karşısında mitinglere, sokak gösterilerine, grevlere katılan iş arkadaşlarının aksine o her seferinde bir gerekçe bulup katılmamayı başardı. Ve böylece kendi küçük çevresi içindeki özel hayatı dışında hiçbir şeyle ilgilenmeyen toplumsal bir sorumluluk hissetmeyen bir insan oldu. Kendi merkezinde bir hayat sürmek onun içten içe benimsediği bir varoluş felsefesi haline dönüştü (Erdoğan, 2015, 24-28).

Dolayısıyla bireyin aidiyet hissini çöktüğü yerde, 'Kimlik sorunu' başlamaktadır. Birey, kendini bir topluluğun parçası olarak göremediğinde ve aidiyet duygusundan yoksun kaldığında, bireysel kimlik, dayandığı toplumsal temelleri kaybederek çökmektedir (Dömez, 2010, 24).

Evliliğinin hala devam ettiği 'doktorlar' bölümündeyse, anlatıcının ikinci bir kahraman gibi esere dâhil olup açıklamalar yaptığı görülmektedir. Bu bölümde 'İlahi' anlatıcı tipini seçen yazar Keramet'in toplumsal statüsünü değiştirmektedir:

Ancak bir arkadaşı sohbet sırasında Bir doktora görünsen iyi olur, n'olur n'olmaz, başka bir hastalığın işareti olabilir.' diye uyarınca Keramet'in Bey (Artık çoluk çocuk sahibi bir Bey olmuştum tabii, bu nedenle ona 'Bey' demek zorundayız.) soluğu doktorda aldı (Erdoğan, 2015, 29).

Statü, bireyin sosyal hayatta işgal ettiği konumu ifade eder (Ataunal, 2000, 100). Statünün iki kaynağı vardır: Birincisi, verilen statüler; ikincisi ise kazanılan statüler (Tezcan, 1997, 263). Buradan hareketle, başkahramanımıza kazandırılan yeni statüyle birlikte onun dünyasının da değişileceği öngörülmektedir.

'Sopa' isimli diğer bölümde, işler çığırından çıkmış bir hal almaktadır. Buse Hanım eşinin onu aldattığını düşünmekte ve kocasının bir göz ağrısı olduğundan şüphe duymaktadır. Bu şüphenin sebebi ise Keramet'in Bey'in duygularını eşiyile paylaşmamasıdır. Mizahi bir üslupla ele alınan bu olayda, başkahramanımızın hem eşinden ayrıldığı hem de bu ayrılıkta suçlu taraf olarak toplumdan baskı görenek yapayalnız kaldığı görülmektedir.

Ancak tabii karısı Buse Hanım da kocasının bazen işten erken çıkıp eve geç geldiğinin, belirsiz harcamalar yaptığının farkındaydı. Zavallı Buse Hanım kocasının gözünün ağrısını gidermek için doktor doktor dolaştığı bu zamanlarda başka bir kadınla buluştuğunu sanıyor ve için için kendini kabrediyordu. Bir gün bu sıkıntısını komşusuna açtı. Kadın Buse'nin haline çok acıyordu. "Bak kızım" dedi anlayışlı bir ses tonuyla. "Olur böyle şeyler. Belli ki bir göz ağrısı var kocanın..."

Yalnızlığa itilmiş ve yabancılaşmış kahramanımız 'Sülük' ve 'Psikiyatrist' bölümlerinde çay içtikten sonra gözünün ağrması sorununa çare aramaktadır. Çünkü çevresine yabancılaşan birey bir süre sonra arayış içine girmekte ve bazen de bu arayış başka yerlere gitme hatta kaçmakla sonuçlanmaktadır.

Birçok insan, çocukluğunda veya gençliğinde kendisinin ya da ailesinin yaşadığı bir travma nedeniyle kimliğini sorgulamaya başlar. Bu durumda, bireyler genellikle kendilerini bulmak için yolculuğa çıkar ve başka şehirlere veya ülkelere giderler. Bu anlamda 'Hindistan' bölümü, kahramanımızın çıkacağı yolculuk, kimlik arayışının başlangıcını haber vermektedir.

4. Kimlikleşme Araçları

'Hindistan' bölümünde, başkahramanımızın arkadaşı ile yaptığı konuşma ve bu konuşmanın sonucunda gerçekleşen yolculuk ele alınmıştır.

Neden çay içmediğini soran bir arkadaşı durumu öğrenince şaka yolu Mademki fiziki bir sorunun yok, o zaman sorun ruhundur.' dedi. 'Uzak doğuya git. Onlar hem çayı iyi bilirler hem de insan ruhunu...' diye ekledi. Sonra da Keramet'in Bey'e Hindistan'a gitmesini önerdi.

'Haklısın!' dedi. 'gideceğim! Evet, Hindistan'a gideceğim. İzne çıkıyorum. Hemen!'

Arkadaşı haklıydı. Bedensel bir sorunu olmadığına göre belli ki ruhsal bir sorunu vardı. 'Evet evet. Ruhsal!' dedi heyecanlı (Erdoğan, 2015, 63-65)

Bu bölümde Keramet'in Bey'le uçakta yolculuk yapan şişman kadın önemli bir yere sahiptir. Çünkü onun yönlendirmesiyle Raghavanda'nı arayacak ve yolculuğunu tamamlayacaktır.

Yemek servisi yapılırken Keramet'in Bey'in sol yanında oturan kadın 'Şimdi ruhumuzu değil de bedenimizi doyuracağız. İçim kıyıldı valla!' diyerek espri yaptı. Keramet'in Bey güldü.

'Ama aslında haklısınız' dedi kadın. 'Hindistan'a giden bir uçakta çoğunlukla bedenler yerine ruhlar taşınır, öyle değil mi?'

'Öyle mi?' dedi Keramet'in Bey.

'Öyle' dedi kadın. 'Benim üçüncü gidişim. İnanın her gidişimde daba hafifliyorum.

'Ne kadar sürüyor?' dedi.

'Ha? Uçağı mı dediniz? Altı saat...'

'Yoo' dedi. Şu Rag...

'Haa.. Raghavanda'nın mağarası... Şey... Sürüyor biraz... Zahmetli yol...'

'Ne kadar?'

'Dehli'den beş saat kadar karayolumuz var. Doğuya. Nepal sınırına doğru. Sonra da yaya yolu. Dağlara... (Erdoğan, 2015, 66-73).

Uçak Delhi'de iniş yapmış, kahramanımız Raghavanda denen bilge kişiyi ziyaret etmenin zararı olmayacağını düşünerek, yolculuk için gerekli alışverişi yaptıktan sonra sabah erkenden kendini bir otobüse binmiştir.

Doğu kültüründe yolculuk, mistik bir olgu olarak manevi bir arayışa işaret ederken, Batı kültüründe bu kavram daha çok keşif, kaçış, yüzleşme ve geri dönüş gibi temalarla ilişkilendirilmektedir. İnsanlar, bilinmeyen ve özlem duydukları hedeflere doğru, genellikle bulma, görme, erişme ve ulaşma gibi çeşitli motivasyonlarla yolculuk yaparlar. Bu yolculuk bazen bir mücadeleyi, bazen ise bir kaçışı içinde barındırmakta olup, her iki durumda da birey için derin bir anlam taşımaktadır (Erdem, 2018, 119).

Romanlarda yer alan 'yolculuk' teması, ana karakterlerin kimlik kazanım sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Yolculuk, temelde bir arayış anlamına gelir ve bu arayışın yönü çoğunlukla içsel bir keşfe doğru yönelmiştir. Burada bahsedilen yolculuk, bireyin kendi özünü, kimliğini keşfetmek amacıyla yaptığı içsel bir yolculuktur. Bu sürecin odak noktası, bireyin dış dünyadan ziyade kendi iç dünyasında varlık bulan 'Ben'ine doğru yaptığı bir dönüşüm ve keşif yolculuğudur. (Dönmez, 2010, 47).

Kahramanın kendini tekrar yaratma süreçlerinden biri olarak görülen yolculuk teması, Keramet'in Bey'in 'Yol Arkadaşı' ve 'Yeti' bölümünde yaptığı zorlu yolculuğunda ele alınmıştır.

Otobüs yolculuğu hiç kolay geçmiyor, çünkü yanı başındaki yolcunun maymunu bir parmağını Keramet'in Bey'in burnuna sokuyor ve bunu birkaç kez tekrar ediyordu. Yolların kötü olması, dağ yollarında otobüsün hızlı gitmesi, artık pişmanlığa sebep olmaya başlamıştı. Yorgunluktan gözleri kapanmış, rüya görüp görmediğini anlamadan, aniden kendini buz gibi suların içinde bulmuştu. Tümünü suya gömülen otobüsten ne kadar çabalasa da çıkmayı başaramamıştır.

Birden burnunda tanıdık bir acı hissetti. Maymundu. Yine parmağını Keramet'in Bey'in burnuna sokmuş ve onu bir yöne doğru sürüklemeye çalışıyordu. Otobüsün karşı yan penceresi açıldı. Keramet'in Bey pencereden süzülüp dışarı çıktı. Derin bir soluk aldı ve yam başında beliriveren maymuna gülümseyerek baktı.

'Hayatını kurtardın pis maymun! (Erdoğan, 2015, 83)

Ölümün kıyısında gezerken, bir maymun onun hayatını kurtarmış ve yolculuğun kaldıkları yerden devam etmesinde ona eşlik etmiştir. Bu bağlamda kahramanımızın hayatını kurtaran maymun, Hanuman tanrısına benzetilebilir. Maymunun olaylara dâhil olmasıyla birlikte kahramanımız artık bu yolculukta yalnız değildir. Artık maymunun parmağını burnuna sokmasına kızmıyordu, ne de olsa hayatını ona borçluymuştu.

Bu yolculuklarında karşılaştıkları köylü ve onun ikram ettiği çay artık Keramet'in Bey'in gözüne dokunmuyordu. Bu sebeple:

Aslında artık bu yolculuğu tamamlaması gerekip gerekmediğinden pek emin değildi. Ama bir yandan da hazır buraya kadar gelmişken ruhundaki sorunun ne olduğunu bulmadan dönmek akıllıca gelmiyordu, düşündükçe.

Hayır hayır, bu yolculuğu tamamlamalı ve ruhundaki, çayın gözüne dokunmasına neden olan sorunu bulup çözmeliydi (Erdoğan, 2015, 92).

Her ne kadar zahmetli olsa da umutla ilerledikleri bu yolda karşılaştıkları yeni engel Yeti oldu.

'Hayır!' diye bağırdı yine. 'Sen gerçek değilsin! Kar adamı yalnızca bir efsane! Gerçek değil! (Erdoğan, 2015, 102).

Bu düşünceye sahip olsa da maymunun titreyen bedeniyle ona sınımsız sarılması, onu görenin yalnızca kendisi olmadığını gösteriyordu (Erdoğan, 2015, 102). Yeti tüm yiyeceklerini almış, Keramet'in Bey'le maymuna el sallayarak dağın yamacından aşağı doğru hızla inip gözden kaybolmuştu (Erdoğan, 2015, 107). Yiyeceksiz ve halsiz kalan Keramet'in Bey daha fazla yürüyemeyip oracıkta yığılmıştı.

Türk Dil Kurumu sözlüklerine bakarsak 'Yeti' kelimesi felsefe alanında insanda bulunan bir şey yapabilme yeteneği, kuvve anlamında kullanılmakta; ruh bilimi alanında ise bellek, düşünme, algılama ya da imgeleme gibi doğuştan sahip olunan zihin güçlerinden biri olarak tanımlanmaktadır. Bu anlamlardan hareket edersek gerçekten Yeti var mıdır? Yoksa kahramanımızın kimlik arayışında, kendisiyle yüzleşmesini sağlayan bir figür müdür?

Mizahi anlatımla ele alınmış olaylardan biri de 'Otelde' başlıklı bölümdür. BU bölümde maymun onun hayatını tekrar kurtarmıştı. Kahramanımız Raghavanda otelindeydi. Dışarıdaki kalabalıktan anlaşılacağı üzere otel, Raghavanda mağarasının yanındaydı. Tek engeli mağaranın önüne gelince anladı. Giriş biletliydi, biletse Delhi'den alınıyordu.

Anlatının bundan sonraki kısmında karşılaşacağımız Hintli genç, kimlikleşme aracı olarak devreye girmiş, kahramanımızın bastırılmış duygularını ortaya çıkarıp, onlarla yüzleşmesini sağlaması açısından önemli bir yere sahiptir. Çünkü Keramet'in Bey topluma yabancılaşmış bireydir.

Hintli gencin çiftçilikle uğraşan ailesinin melezi tohum yüzünden çektiği sıkıntılar Keramet'in Bey'i hayli etkilemiş ve onda derin iz bırakmıştı. Aç olduğu için giriş numarasını Keramet'in'e satan gencin anlattıkları onu kendine getirmiş, bastırılmış duygularını sorgulamaya başlamıştı. Aç gencin karnını doyuran kahramanımız ilk kez iyilik yapmıştı.

Keramet'in Bey çay içmek zorunda kalma korkusu nedeniyle toplumsallaşmaktan hep uzak kalmış, aynı endişeyle herhangi bir arkadaşının derdini dinlemeye de zaman ayırmamış olduğundan bu konuda hiç pratiği yoktu (Erdoğan, 2015, 142).

Bundan sonra tek yapması gereken Raghavanda'ya nasıl ulaşacağını bulmaktır. Bilge kişinin evi mağaranın yanındaydı; bunu otelden mağarayı gözetlerken fark etmişti. Bu bölümde anlatılanlardan Raghavanda'nın bir Türk olduğu ve kaza geçirdikten sonra vatana dönemediği anlaşılmaktadır. Anlattığına göre İngiliz bir hemşireden ona kitap okumasını istemiş ve okunan bu kitaplara çok şey borçlu olduğunu belirtmiştir. Çevresindeki insanların sorunlarına zekice cevaplar verdiği için de bilge olarak anılmaya başlamıştır.

Kimlikleşme sürecinde Keramet'in Bey'e yardımcı olan ikinci yan kahraman ise bilge kişi Raghavanda'dır. Onun yardımı ve yönlendirmesiyle daha önce yabancılaştığı toplumu tanıma fırsatı bulacak ve insanlar arasına karışacaktır.

Eserin 'Mağarada' ve 'Kitaplık' bölümünde anlatılanlar, kimlikleşme sürecinde önemli bir yere sahiptir. Buradaki kitaplar sayesinde düşünmeye başlayacak ve kendisiyle hesaplaşacaktır. Mağara, bir dönüm noktasıdır, çünkü mağaradan birinin yardımı olmadan çıkmak imkânsızdır. Odasındaysa çaydanlık, mum, kuru ekmek ve duvar boyu yüksekliğinde kitaplık vardır ve kitapları okuyunca sorunlarının çözüleceğine inanmaktadır.

Kitapların isimlerinin ne olduğu bilinmese de kahramanı daha önce hiç düşünmediği kadar düşündürmüştü. Mağaradan çıkması için tek çare okunmayı bekleyen kitapları okumasıydı. Kitaplardan bazıları onu güldürürken, bazıları salya sümük hıçkırığa hıçkırığa ağlatırdı.

'Dünyada bu kadar büyük acılar varmış!'

Ama okuduğu kitapların en büyük etkisi Keramet'in Bey'i daha önce hiç düşünmediği şekilde düşündürmesi oldu. 'Şu insanlık tarihi var olduğundan beri...' dedi. 'Nice insanlar gelmiş geçmiş ve bu insanların bir bölümü bu hayatı sadece yaşayıp tüketmek yerine bir anlam vermeye çalışmışlar ve bu çabalarını yazıp bu kitapları bizlere bırakmışlar...' (Erdoğan, 2015, 177).

Okuduklarından hareketle kahramanın vardığı sonuçlara bakarsak, bu yolculuğa sebep olan kaçışın nedenini görürüz. Kitaplık vasıtasıyla artık kendi sorununa başka pencereden bakabiliyordu. Yaşadığı yabancılaşmanın farkına varmış ve bunu sorgulayabiliyordu. Mağara ve buradaki kitaplık, kimlikleşme sürecini etkileyen en önemli araçlardandır. Tabii bu kitapların isimleri bilinmesi de kimlikleşmesini başlatan metinler olduğunu söylemek daha uygun olacaktır. Çünkü yabancılaşma sonucu kimlik arayışına çıkan birey, bu araçlar vasıtasıyla özbenliğine ışık tutmuştur.

Kitapların hepsini okuyup bitince tekrar çay içmeyi denemiş ama yine başarısız olmuştur. 'Lanet olsun ağrıyor işte.' deyip rafa yaklaşınca rafın arkasında belli belirsiz bir gölge görmüştü. Gölge hareket ediyordu. Gördüğü 'Aynayı'. Aynadaki tozu sildi ve oradaki görüntüsüne takıldı.

Saçları uzamış, sakalları çenesini örtmüştü. Zayıflamıştı. Kendini incelerken bir yandan da çayını içmeye devam ediyordu. Kendine tekrar tekrar baktı. Birden donup kaldı.

'Ulu bilge Raghavanda haklıymış! Kendimle yüzleşince sorunumun kaynağını buldum!' (Erdoğan, 2015, 182).

Ayna, yansıtmış olduğu somut görüntülerin arkasında, insanın ruh dünyasında yer alan derinlikleri ortaya koyan bir araçtır. İnsanlar aynaya bakarken yalnızca fiziksel yüzünü değil, aynı zamanda o yüzün derinliklerinde gizli kalan duygusal durumlarını, içsel çelişkilerini ve çatışmalarını da gözlemler. Ayna ile benlik arasındaki ilişki, özellikle yalnızlık ve iletişimsizlik gibi durumların görünür olmasına sebep olmaktadır (Durukan, 2017, 1558).

Günlük yaşamda, insanların vazgeçilmez bir parçası olan ayna, sadece bir görüntü yansıtan nesne olmanın ötesine geçerek edebiyat, felsefe, tasavvuf ve psikoloji gibi alanlarda farklı anlamlar kazanarak zengin ve çok katmanlı bir metafora dönüşmüştür. Bu çerçevede, ayna bazen insanı geçmişle yüzleştirirken, fiziksel değişimini hatırlatarak ölüm ve hayatın geçiciliği gibi evrensel temaları çağrıştıran bir nesne olarak karşımıza çıkar. Diğer zamanlarda ise insanın ruhsal derinliklerine, benlik algısına dair ipuçları veren bir araç haline gelir. (Durukan, 2017, 1557). Keramet Bey içinse bu ayna onun kimlikleşme sürecinde bir araç olmuştur.

Ayna, aslında insanın kendi benliğine inmesi, kendini sorgulaması ve kendisiyle yüzleşmesi için bir araçtır. Önemli olan aynaya nasıl bakıldığı ve bu bakışın ne kadar derinlemesine ve samimi olduğudur (Özgenç, 2019, 12). Keramet Bey de uzun aradan sonra aynada kendini görmüş, değişimini tanımlamaya başlamış ve kendisiyle yüzleşmiştir.

İnsan, aynaya bakmakla görmek arasındaki ilişkiyi yansıtmaktadır. Yani, ayna aracılığıyla kendini seyredirken yalnızca fiziksel özelliklerini -güzelliğini, çirkinliğini, gençliğini veya yaşlılığını- değil, bu özelliklerin arkasında gizlenen duygusal durumlarını, yaşadığı mutlu veya mutsuz anları, pişmanlıklarını, çaresizliklerini de gözlemler. Bu şekilde, ayna hem somut hem de soyut anlamlar barındırır. Somut bir nesne olarak, soyut bir görüntüyü yansıtırken, aynı zamanda bireyin içsel dünyasını da dışa vurduğu bir araç haline gelir. Her insan aynada yalnızca yüzünü görmekle kalmaz, aynı zamanda pişmanlıklarını, geç kalınmışlıklarını ya da hayallerini de bu yansıma üzerinden keşfeder; geçmişle yüzleşir (Özgenç, 2019, 74). Bu bağlamda kendini çözemeyen bir kişi, dışındaki hiçbir sorunu da çözemeyecek duruma gelir. (Atay, 1998, 95).

'Veda' bölümünde ele alınan diğer önemli bir konu ise Keramet Bey'in bilge kişi Raghavanda yani Ramazan'la yaptığı son konuşmasıdır.

'Bir şey diyeceğim' dedi. 'Döndüğümde buraya Türkçe kitap yollayabilir miyim? Hani olur da benim gibi gözü ağrıyan ama İngilizce bilmeyen birileri gelebilir, onlar için iyi olur, ne dersin?' (Erdoğan, 2015, 187).

Artık bu bölümde kitapların İngilizce olması onu rahatsız etmektedir. Bir nevi dilini sahiplendiği görülmektedir. Görüldüğü gibi mağara, kitaplık ve kitaplık arkasına saklanmış ayna onun için bir dönüm noktası olmuştur.

Yol imgesinin bir diğer önemli yönü, iki ayrı aşamaya bölünmüş olmasıdır. Yolculuk, gidiş ve dönüşten meydana gelir ve her iki aşama da kendine ait farklı bir dinamığe sahiptir. Gidiş, yeni keşifler ve başlangıçlar sunarken, dönüş ise geçmişle yüzleşme ve elde edilen deneyimlerin değerlendirilmesi sürecini içerir (Başokçu, 2005, 109). Kahramana bu süreçte yardım eden, yolculuğunu anlamlı kılan, Hintli genç ve bilge kişi önemli bir yere sahiptir. Çünkü onların yardımıyla kendini keşfetmekle kalmamış, hayatı da yeniden tanımıştı.

'Dünyada sanki derdi olan tek insan benmişim gibi bencilce bir varoluş içindeymişim.' (Erdoğan, 2015, 186).

Türkiye'ye dönüşünden iki gün geçmişti. Hafta sonu yürüyüş yapmak için parka gitmeye karar vermiş ve az ileride toplanan kalabalığa denk gelmişti. Bu dönüşte artık Keramet Bey kalabalık içinde yok olmuş, yabancılaştığı toplumun insanlarıyla kaynaşmaya başlamıştı. Toplumuna yabancılaşması sonucu kimlik arayışına çıkmış ve bu arayış yolculuğunda bilinçlenme yaşamıştır.

'Ellerindeki pankartlarda 'Betonlaşmaya hayır!' yazılıydı. Hiç duraksamadı yürüyüşe katıldı.

'Ne oluyor?' dedi yanındaki adama.

'Buraya alışveriş merkezi yapacaklar' dedi adam. 'Semtin tek yeşil alanı burası.'

Sonra 'AVM'YE HAAYIR!' diye grupla birlikte bağırmağa başladı (Erdoğan, 2015, 194-195).

Bu yürüyüşten kurtulmuş olsa da bir başka hafta sonu yapılan GDO'lu ürünlerin ülkeye girmesine izin veren yasa tasarısını protesto eden bir yürüyüşte sadece gaz yemekle kalmamış, kaçma fırsatı da bulamamıştır. Sakallı bir adamı kurtarmaya çalışırken her ikisi yakalanmış ve karakolda çok iyi arkadaş olmuşlardır. Adı Rahmi'ydi. Rahmi'nin cesaretlendirmesiyle eski eşini aramış, onun davetini geri çeviremeyip ertesi akşam yemeye gitmişti.

Buse kaçıya gelinceye kadar kimse konuşmadı. 'Gelsene' dedi Buse. 'Tanıştırayım, kocam Rahmi.' (Erdoğan, 2015, 204).

O gece her şey güzeldi. Yemekten sonra çaylar geldi.

'Senin de çayın soğudu.' dedi Buse, Keramet'in'e. *'Neden içmiyorsun?'*

'Soğumasını bekliyorum azıcık' dedi Keramet'in. 'Sıcakken dışıma dokunuyor.'

'Dışın mı? Dışına ne oldu ki?'

'Hiç' dedi Keramet'in. 'Ağrıyor. Çok ama çok ağrıyor!' (Erdoğan, 2015, 206)

Göz ağrısıyla başlayan olaylar diş ağrısıyla devam etmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere kişilik arayışı, sonu olmayan bir süreçtir.

Sonuç

İnsanların ve toplumların kimlikleri sürekli bir oluşum içindedir. Kimlik, hiçbir zaman son haline gelmiş ya da tamamlanmış bir olgu olarak tanımlanamaz (Özdemir, 2001, 117). Karmaşık ve dinamik bir süreç olan kimliğin tek bir çözümü ya da kesin bir formülü bulunmamaktadır; her birey, kendine özgü bir yolculuğa çıkmalı ve bu yolculuğun hiçbir zaman tamamlanmayacağını göz önünde bulundurmalıdır. (Dönemez, 2010, 85).

Eserde mizah vurgusu ile ele alınan olaylar yer yer okurları güldürse de aynı zamanda düşünmeye sevk etmekte ve bu anlatı tarzıyla kimlik arayışına, bu arayışa sebep olan yabancılaşmaya ve yabancılaşmayı doğuran temel sebeplere dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Kimlikleşme süreci uzun ve zorlu olsa da sonunda inşa edilebilir. Keramet Bey de bu süreci takip etmemiz açısından örnek teşkil etmektedir.

Kendini yaratmak veya gerçekleştirmek isteyen bir birey, öncelikle kendisini derinlemesine tanımalı, yaşamını anlamlandırmalı ve varlık kazanmalıdır. Bu süreç, ancak kişinin içsel sorularına samimi ve dürüst bir şekilde yanıtlar araması, bu yanıtları ise gerçekçi bir şekilde değerlendirip anlamlandırmasıyla mümkün hale gelir. Birey, bu süreçte bilinçli bir yaklaşım sergileyerek, kendini zaman içinde tanıyıp geliştirebilir (Alak, 2009, 56).

Kaynakça

- Alak, M. (2009). *Murathan Mungan'ın eserlerinde benlik arayışı ve kendini gerçekleştirme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ataunal, A. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş veya nasıl bir insan*. 20 Mayıs Eğitim Kültür ve Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Atay, O. (1998). *Tutunamayanlar*. İletişim.
- Başakçoğlu, O. T. (2005). *Bilge Karasu metinlerinde benlik arayışı: "Ben" in kuruluşunda Nietzsche'ci yansımalar* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Dalbay, R. S. (2018). "Kimlik" ve "toplumsal kimlik" kavramı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 161-176.
- Dönmez, M. (2010). *Hermann Hesse'nin "bozkarurdu" romanı ve Oğuz Atay'ın "tutunamayanlar" romanında kimlik sorunu* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Durukan, Ş. (2017). Sait Faik'in aynasından benliğin yansıması: Plajdaki ayna. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1556-1563
- Marshall, G. (2003). Sosyoloji sözlüğü (O. Akinhay & D. Kömürcü, Çev.). Bilim ve Sanat Yayınları.
- Özdemir, C. (2001). Kimlik ve söylem. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 107-122.
- Özgenç, S. Ö. (2019). *Abmet hamdi tanpınarın roman ve hikayelerinde ayna motifi*. Pamukkale Üniversitesi.
- Schmitt, R. (1991). *Alienation and class*. Schenkman Books Inc.
- Sevim, G. (2014). *Mehmet Eroğlu'nun romanlarında yabancılaşma sorunsalı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. T.C. Ardahan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sözen, E. (1999). *Kimliklerimiz*. Birey.
- Şimşek, S. (2002). Günümüzün kimlik sorunu ve bu sorunun yaşandığı temel çatışma eksenleri. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(3), 29-39.
- Şimşek, Y. (2018). Yol ve yolculuk bağlamında Nalan Barbarosoğlu'nun Yol Işıkları eseri. *Erdem*, 74, 117-138.
- Tezcan, M. (1997). *Eğitim sosyolojisi*. Kendi Basımı.
- Türk Dil Kurumu. (2010). *Türkçe sözlük* (11. bs.). TDK Yayınları.
- Türkbağ, A. U. (2003). Kimlik, hukuk ve adalet sorunu. *Doğu Batı Dergisi*, 6(23), 209-219.

Extended English Summary

"Main purpose of this study is to analyze in-depth the identity formation process in Fatih Erdoğan's work "The Man Whose Eye Hurts a Lot" published in 2015, and to comprehensively evaluate the work. In this study, the process of alienation of Keramet Bey against the society, and the impacts of such alienation on his seek of identity is evaluated within the context of identity problem. In particular, important clues are given regarding the role of Keramet Bey's tendency of isolation and detachment from the society on individuals' formation of identity process. Within this context, the study focuses on how the phenomenon of alienation in the work steers and shapes the process of Keramet Bey's seek of identity. Main purpose of this study is to analyze such unprecedented works, and to contribute to the similar studies in the future. In this study, document analysis method, which is one of the qualitative research methods, has been used.

In the introduction section of the study, the origin of the concept of identity, and its position in the historical process, as well as its course in the childhood and adolescence periods are discussed. The main subjects constituting the base of this study are acquiring an identity in a conscious way, and the problem of identity. Under the title of alienation, which is a part of identity problem, the concept of alienation, as well as its meaning are covered. From this point of view, the phenomenon of social alienation, and inner process of individuals are discussed. After summarizing the subject of the work, the experiences of the hero through the seek of identity process, and his decisions at the end of this process are addressed.

As a part of identity problem, the work is reviewed under the title of alienation of Keramet Bey against society. In individual-centric novels, it is noted that the persons experience identity crisis and alienation problems. It can be seen that certain factors paving the way for such phenomenons arise from their bad experiences in the past. Especially the adverse events in the childhood, particularly the lacking aspects of families trap the future of most heroes into the past (Sevim, 2014, 25). Therefore, with reference to the events in the 'Picnic', 'Inside' and 'Tea' chapters, and guidance of the narrator; we can say that the pain of Keramet, already experienced in his mother's womb, shaped his future. Keramet's next time of drinking tea after this event corresponds to the day when he met Buse. That day, he fell in love, and he had to drink tea.

Consequently, the pain in his right eye was enough to keep him awake all night. As can be seen, our protagonist's experiences in his childhood steered his future, and his conflicts with the surrounding people caused an alienation against society. And alienation was the first indication of identity formation.

In 'No to tea' chapter, the ideas; claiming that individuals diverge from the social values, and do not protect those values as a result of alienation, are addressed. In 'Doctors' chapter, where the marriage still continues, it is observed that the narrator involves in the work as a second hero, making explanations. Preferring the 'Divine' narrator type, the author changes the social status of Kerametttin in this chapter. In another chapter called 'The Stick', the things go out of hand. Buse Hanım believes that her husband cheats on her, and suspects that he has an old flame. Because Kerametttin Bey does not share his feelings with his wife. In the event that is humorously narrated, we can see that our protagonist becomes totally alone due to getting divorced, as well as being exposed to the pressure of society as the guilty party of this breakup.

In 'Leech' and 'Psychiatrist' chapters; our alienated hero, being forced to loneliness, is looking for a solution to his problem of experiencing eye pain after drinking tea. Because the person experiencing alienation begins a quest after some point, and such quest sometimes results with going to new places, or running away. In this context, 'India' chapter shows us our hero's future journey, and the beginning of his seek of identity.

In the title of identity formation tools, the conversation of our protagonist with his friend in 'India' chapter, and the resulting journey are discussed. In this chapter, the fat lady taking the flight with Kerametttin Bey has an important place. Because with her guidance, he will look for Raghavanda, and complete his journey. The theme of journey, which is seen as one of the processes of self-recreation of the hero, is addressed in the challenging journey of Kerametttin Bey in 'Fellow Traveller' and 'Ability' chapters. The countryman they met in this journey, and the tea he served did not cause eye pain for Kerametttin Bey anymore. The young Indian man in the following chapters of the narration is involved in as an identity formation tool, and is important in terms of revealing the suppressed feelings of our hero, and allowing him to face them. Because Kerametttin Bey is an alienated individual. The second side hero helping Kerametttin Bey in the process of identity formation is the wise person, Raghavanda. With his help and guidance, Kerametttin Bey will have the opportunity to recognize the society, to which he was alienated before, and get into the swing. The narrations in 'In The Cave' and 'Bookcase' chapters of the work have an important place in the process of identity formation. Thanks to the books here, Kerametttin Bey will start to think and settle the score with himself. The cave is a rite of passage. After reading and finishing all the books, he tries to drink tea again, but failed once more. He says 'Damn, the pain is still there.', approaches the shelf, and sees a faint shadow behind the shelf. The shadow is moving. What he really saw was the 'Mirror', he wiped the dust on the mirror off, and stuck with his vision there. Behind the concrete vision it reflects, the mirror is a tool that shows oneself the deepness of the spiritual world. A person does not just see her/his face while looking at the mirror. She/he also sees her/his feelings, dilemmas and conflicts hidden under each detail. This is the reason why particularly loneliness, and lack of communication is reflected in the relation between the mirror and ego (Durukan, 2017, 1558) Kerametttin Bey saw himself on the mirror after a long time, started to define his change, and faced himself. Another important matter addressed in 'Farewell' chapter is the last conversation between Kerametttin Bey and the wise person Rahvanda, that is Ramazan. As can be seen, the bookcase and the mirror hidden behind the bookcase was a rite of passage for him. He meets Rahmi Bey after returning to Turkey. With Rahmi Bey's spur, he calls his ex-wife, cannot refuse her invitation, and goes to dinner with her next evening.

No one talks until Buse Hanım arrives to the door, but after he introduces Rahmi Bey, silence is broken. Every detail is good at that night. Tea is served after the dinner, and Kerametttin Bey never touches his tea. Because tea hurts his teeth if he drinks it hot.

The things start with eye pain, and continue with toothache. As can be understood from here, the seek of identity is an endless process.